

Det Kongelige Barne-, likestillings- og
Inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
NO – 0030 Oslo

30.04.2014

HØRINGSUTTALELSE

FORSKRIFT OM BARNES RETT TIL MEDVIRKNING OG BARNES MULIGHET TIL Å HA EN SÆRSKILT TILLITSPERSON

Norsk Fosterhjemsforening har gjennomgått høringsnotat fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (Bld) av 14.02.2014. Foreningen ser det som viktig å styrke barns rettssikkerhet.

Forskrift skal gi føringer for praktiseringen av en ny lovbestemmelse som ble besluttet i juni 2013 gjennom Proposisjon 106 L, (2012-2013). Utgangspunktet er lovfesting av medvirkning og tillitsperson. Det er avgjørende at forskrift gir entydige tolkningsmuligheter og at merknadene er utfyllende. Uklarheter kan bidra til ulik praksis i de enkelte barneverntjenester.

Medvirkning

Støtte til retten for barns og unges medvirkning har foreningen gitt tilkjenne i alle våre høringsinnspill frem mot Prop 106 L Endringer i barnevernloven. Forslag til forskrift bidrar også til en bevisstgjøring omkring medvirkning.

Norsk Fosterhjemsforening har gjennom mange år fokusert på behovet for god, riktig, tilgjengelig og gjentatt informasjon gjennom hele plasseringsperioden der barn bor utenfor hjemmet.

Foreningen mener at informasjon må ligge i bunnen for en reell medvirkning. I ny forskrift legges det for liten vekt på dette aspektet.

I kap 9.2.1 i Prop 106 L går det frem at barnet er hovedperson i eget liv og kan gi avgjørende informasjon. Videre er det lagt sterk vekt på at barn skal vite om sin bakgrunn, oppvekst og hvorfor de er i fosterhjem. Barneverntjenesten *skal* sikre dokumentasjon av fosterbarnets historie, for eksempel ved bruk av livsbok. Erfaringen med denne metodikk er at barn/ungdom har følt at de har blitt hørt, lyttet til og fått sagt sin mening gjennom hele plasseringen ved å bruke livsbok som metode.

Til § 4 bør det være et punkt hvor det fremgår hvilken informasjon som er viktig for nåsituasjon og hva som også er viktig for fremtiden. Livet er ikke statisk. Ofte er det

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf 23 31 54 00 Faks 23 31 54 01 E-post: post@fosterhjemnsforening.no

Foretaksnummer. 956 862 779 MVA

www.fosterhjemnsforening.no

informasjon som ikke barnet ser de trenger nå, men blir avgjørende i et livsløp. Denne informasjon må den voksne sørge for er tilgjengelig for barnet da det spør etter denne.

Medvirkning er en stor utfordring for barn under 15 år og funksjonshemmede barn plassert i fosterhjem.

Foreningen vil bemerke at forskrift begrenser samiske barns rettigheter til å gjelde kun innenfor samisk språkforvaltningsområde, noe som er i strid med Barnekonvensjonen artikkel 30, 20 og 2.

Norsk Fosterhjemsforening ser det som positivt at forskriften ivartar at barnet får **tilbakemelding** om utfallet i prosessen der de har medvirket, og hvordan tiltaket har fungert. Likeledes skal medvirkning **dokumenteres** – at barnet har fått uttalt seg, blitt lyttet til, barnets syn på saken og at barnet er informert, og om de har egne forslag til løsninger.

Medvirkning fra barnets/ungdommens side setter store krav til kompetanse innen kommunikasjon og samtale, og avsatt tid for barnevernansatte. Det er behov for å styrke utdanningen på høyskolenivå. Barns rett til å bli hørt finnes allerede i lovverket og påfører iflg Bld ingen nye plikter eller oppgaver for det offentlige barnevern, men antall saker per saksbehandler er helt avgjørende om det kommunale barnevernet kan gjøre et godt arbeid for å ivareta barnets rettsikkerhet innenfor medvirkning.

Tillitsperson

Norsk Fosterhjemsforening har gitt mange innspill opp til lovproposisjonen 106 L hvor vi har vektlagt at fosterbarns rettssikkerhet må styrkes. Vi mener at den ikke ble styrket ved å legge tilsyn med barn i fosterhjem til kommunen, og heller ikke oppnevne tillitsperson uten portefølje.

Formålet med en egen tillitsperson er å gi barnet en trygghet slik at han eller hun lettere kan gi uttrykk for sine synspunkter i egen barnevernsak. Tillitsperson kommer i tillegg til øvrige aktører, som person som har tilsyn med barn i fosterhjem, talsperson i fylkesnemdsaker, saksbehandler, verge, fosterforeldre, foreldre, behandlere i barne- og ungdomspsykiatrien, støttekontakt m m. I forslag til forskrift står at tillitspersonen skal være et supplement til de øvrige aktører i barnevernet. Det betyr ytterligere personer rundt fosterbarnet som innvirker på et ønske om vanlig liv med skole, fritidsaktiviteter og tid med fosterforeldre.

Barnet velger selv hvem som skal være tillitsperson, og personen må være over 18 år.

Tillitspersonen skal være en person barnet har tillit til og kjenner godt. Tillitspersonen skal ikke ansettes eller administreres av barneverntjenesten, og det skal ikke ytes noen form for økonomisk kompensasjon. Tillitspersonen har ingen formell rolle i barnevernsaken.

Bestemmelsen slår fast at barnet **kan** ha en tillitsperson når barnet ønsker det, og det er forbeholdt kun barn plassert etter § 4.12. Det kan være en utfordring å finne personer som ikke får kompensert for sine utgifter og kan medføre at mange fosterbarn ikke får mulighet til tillitsperson.

Da denne ordningen ikke er tenkt administrert av barnevernet så betyr det mest sannsynlig at koordineringen og administreringen ofte vil bli lagt til fosterforeldre. Mange fosterforeldre vil nok kjenne på at tilliten mellom fosterbarnet og fosterforeldre kan settes på prøve ved valg av tillitsperson. Her er det helt avgjørende at barnevernet vurderer egnethet til tillitspersonen. Det må også tilføyes at en må gå ut fra at det ligger tillit i grunn mellom fosterbarn og fosterforeldre. Dersom det ikke er tillit, må dette fanges opp og settes inn tiltak gjennom god veiledning og oppfølging av fosterhjemmet.

Norsk Fosterhjemsforening har i høringsinnspill etterlyst en ordning som ivaretar barn under 15 år og funksjonshemmede barn. Ivaretagelsen i forhold til disse samt fosterbarn plassert etter § 4.4.femte ledd etterlyses i både lovproposisjonen og forskrift. Muligheten for fosterbarn å ha tillitsperson er bra for den som ønsker det, og kan uttrykke behov for det, men kanskje en større utfordring for gruppen nevnt over.

Intensjonen med tillitsperson er god, men i forslag til forskrift ligger det store utfordringer for barn/ungdommen, for barnevernet og fosterhjemmet. Barnevernet skal ikke administrere ordningen, men hvordan kan det være mulig da de må involveres i informasjon som skal gis til tillitsperson, eventuelt bistå barnet med å velge egnet person, de må innhente taushetserklæring og politiattest. Og de skal følge med om det er til det gode for barnet eller det motsatte, hvor i så fall må de gå inn å avslutte tillitspersonens forhold til fosterbarnet. Bld mener at innføringen ikke vil ha administrative eller økonomiske konsekvenser for barneverntjenesten. Det stiller Norsk Fosterhjemsforening seg spørrende til.

Norsk Fosterhjemsforening anmoder Bld å følge nøye med i de erfaringene som høstes med både medvirkning og innføring av tillitsperson slik at det fungerer etter intensjonen. Det hadde vært ønskelig at tillitsperson hadde vært et prøveprosjekt for noen kommuner, for deretter å oppsummere for å iverksette best løsning.

Med vennlig hilsen

Torunn Hauen Aks
Torunn Hauen Aks
Styreleder

Tove M S Wahlstrøm
Generalsekretær